

รูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนวัดดอนดำรงธรรม

CLUB ACTIVITIES MODEL USING THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY LEARNING CENTER OF WATDONDAMRONGTHAM SCHOOL

Received: 16 May 2023

Revised: 17 October 2023

Accepted: 20 October 2023

เสกสรร มาตังแสง, โรงเรียนเทศบาลวัดเนินสุทธาวาส สำนักการศึกษา
เทศบาลเมืองชลบุรี

ปริญญ์ ศิริเตียวศรี, โรงเรียนวัดดอนดำรงธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

ปณณัฐ มาเชค*, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*Corresponding author

ภัทรารุณ รักกลิ่น, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยทำการสร้างและประเมินรูปแบบ มีวิธีดำเนินการวิจัยสองขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการศึกษาดูงาน การวิจัย และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้การวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ขั้นตอนที่ 2 การประเมินรูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มผู้ประเมิน คือ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และปราชญ์ท้องถิ่น รวม 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินคุณภาพรูปแบบฯ วิเคราะห์ข้อมูลการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบ ALO – 4I ประกอบด้วย (1) ฐานกิจกรรมทักษะทางวิชาการ (A : Academic Skill) (2) ฐานกิจกรรมทักษะชีวิต (L : Life Skill) (3) ฐานกิจกรรมทักษะอาชีพ (O : Occupation Skill) และขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นสอนหรือนำเสนอเนื้อหา (I : Introduction) ขั้นที่ 2 ขั้นสืบเสาะหาความรู้ (I : Inquiry) ขั้นที่ 3 ขั้นรวบรวมองค์ความรู้ (I : Inclusion) ซึ่งการเรียนรู้ในสามขั้นตอนข้างต้นจะนำไปสู่ขั้นที่ 4 ขั้นบูรณาการในชีวิตประจำวัน (I : Integration)

2. รูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, $S.D. = 0.08$)

คำสำคัญ: รูปแบบ, กิจกรรมชุมนุม, แหล่งเรียนรู้, เศรษฐกิจพอเพียง

Abstract The purpose of this research was to develop a club activities model using the philosophy of sufficiency economy learning center of Watdondamrongtham School by constructing and evaluating the model. This research consisted of two stages. Stage one was to construct the model using the philosophy of sufficiency economy learning center by reviewing documents and relevant research and interviewing key Informants. The research instrument in this stage was a semi-structured interview form. The data were analyzed by content analysis. Stage two was to evaluate the model using the philosophy of sufficiency economy learning center. Seven evaluators in this research consisted of lecturers, administrators, teachers, and local wisdom. The research instrument in this stage was an evaluation form of the model. The data analysis was mean and standard deviation.

The findings of the research were as follows:

1. The ALO – 4I model consisted of stages of (1) Academic Skill (A), (2) Life Skill (L), and (3) Occupation Skill (O), and each rotation activity composed of four procedures of learning management, namely, procedure 1: introduction, procedure 2: Inquiry, procedure 3: Inclusion, which led to procedure 4: Integration.
2. Club activities model using the philosophy of sufficiency economy learning center with the quality in general at the most appropriate level ($\bar{X} = 4.70$, $S.D. = 0.08$).

Keywords: Model, Club activities, Learning center, Sufficiency Economy

บทนำ

การศึกษาที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ เพราะเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเด็กในวันนี้คือผู้ที่รับช่วงสานต่ออนาคตในวันข้างหน้าจากผู้ใหญ่อนาคตของสังคมและประเทศชาติจะสามารถดำเนินไปในทิศทางใด พื้นฐานสำคัญย่อมมาจากคนในชาติต้องได้รับการศึกษาและพัฒนาตนเอง ดังพระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาวันที่ 5 ธันวาคม 2547 ความตอนหนึ่งว่า

“...ต้องพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นอาชีพไม่ใช่เพียงแต่ปลูกผัก ถั่ว งา ให้หลานเฝ้า แต่เป็นเรื่องของความอยู่ดีกินดี ความรู้การศึกษาที่กล่าวว่า ต้องช่วยให้การศึกษาดีขึ้น เพราะถ้าการศึกษาไม่ดี คนไม่สามารถทำงานได้ การศึกษาต้องได้ทุกระดับ ถ้าพูดถึงระดับสูงถ้าไม่มีการเรียนขั้นประถม อนุบาล ไม่มีทางที่จะให้คนไทยเรียนขั้นสูงหรือเรียนขั้นสูงไม่ดีซึ่งเดี๋ยวนี้ก็ยังไม่ได้เพราะขั้นสูงต้องมีรากฐานการเรียนขั้นพื้นฐาน...”

จากพระราชดำรัสดังกล่าวถือว่าเป็นบทนำที่สำคัญยิ่งสำหรับแนวทางในการจัดการศึกษาที่ต้องเริ่มต้นวางรากฐานการศึกษาตั้งแต่วัยเด็ก (สุริยา ช้องเสนาะ, 2560) เพื่อเป็นการตระหนักในการพัฒนาเด็กให้มีทักษะและความสามารถในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย ถ้าประเทศไทยประชากรมีการศึกษาสูง ประเทศนั้นก็จะมีความก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มรายได้ต่อบุคคลให้สูงขึ้น และการศึกษายังเป็นสิ่งหนึ่งในตัวชี้วัดความสำเร็จในการแข่งขันของประเทศที่สำคัญอีกด้วย (บุญณัฐ มาเชก, 2565, น. 11) นอกจากนี้การศึกษายังเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุกด้านของประเทศ ดังแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560 - 2576 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 แก่ปวงชนชาวไทย เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติใช้ในทุกครอบครัวให้ดำเนินอยู่บนทางสายกลาง โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้เงื่อนไขความรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และคุณธรรมความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน ขยันหมั่นเพียรเพื่อการอยู่ร่วมกัน ระหว่างคน สังคมและธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกระดับทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว กลุ่มองค์กร ชุมชนและระดับสังคม (มาริษา ศรีชะแก้ว และสถาพร วิชัยรัมย์, 2562, น. 44) สถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดความงอกงามขึ้นกับผู้เรียนให้ได้มีความรู้ และทักษะในการพัฒนาความสามารถของตนเอง ตลอดจนนำความรู้ที่ได้รับนำมาสร้างเป็นองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นกับตนเอง ด้วยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดการเรียนการสอนให้เรียนรู้กระบวนการพึ่งพาตนเองโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ จะช่วยให้เข้าใจในสิ่งที่เรียนอย่างแท้จริงการเรียน ควรจัดให้เกิดความสมดุลทั้งข้อความรู้ และการปฏิบัติ ตระหนักถึงความผิด ชอบ ชั่ว ดี ที่เกิดขึ้นให้มีความรู้ในทางโลกและทางธรรมด้วยการปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีความรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง การมีความเพียรพยายาม อดทน ขยัน โดยนำมาจัดสาระให้เด็กได้เล่นและเรียนรู้ทุกอย่างที่เขาทำ รวมทั้งการมีแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบข้างให้ผู้เรียนได้นำไปปฏิบัติเป็นแบบอย่าง (ทิศนา แหมมณี, 2549, น. 2) ซึ่งหลักการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้คนในชุมชนรับมือกับสถานการณ์ของการเปลี่ยนแปลงได้ทางเลือกใหม่ในการจัดการศึกษาต้องวางพื้นฐานบนวิถีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เนื่องจาก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 จนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับปัจจุบันซึ่ง สศช. ไม่เพียงแต่นำมา “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาบรรจุไว้ในแผนเท่านั้น แต่ยังได้นำมาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในมิติต่าง ๆ ร่วมกับภาคีการพัฒนาอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น และชุมชน โดยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 จะให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อแสดงให้เห็นว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่สามารถนำการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนได้ โดยมีหลักการว่า “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดกำกับการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” (ปรเมธี วิมลศิริ, 2559, น. 65) ซึ่งการดำเนินกิจกรรมตามหลักคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนานอย่างสมบูรณ์รอบด้าน โดยเริ่มที่วัยเด็กเพื่อสร้างพื้นฐานให้เกิดการเรียนรู้ตลอดไป

โรงเรียนวัดดอนคำธรรม ให้ความสำคัญของการปลูกฝังการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักเรียน โดยจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมชุมนุมที่สร้างเสริมการเรียนรู้และพัฒนาปัญญาด้วยความสนุก เด็กได้ปฏิบัติจริง เรียนรู้จากการกระทำ ได้รู้ประสบการณ์ของตนเอง ภายใต้แหล่งเรียนรู้ที่โรงเรียนได้ออกแบบเป็นฐานการเรียนรู้ ซึ่งแหล่งเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ เพราะแหล่งเรียนรู้จะเป็นสื่อในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใคร่รู้และเกิดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการหรือกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ให้บังเกิดผล ต้องเกิดจากการสนับสนุนของผู้บริหารการดำเนินงานของครู นักเรียน และความร่วมมือของทุกฝ่าย การใช้แหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย เกิดความเข้าใจและเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน เพราะเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด อีกทั้งก่อให้เกิดการพัฒนาทางปัญญาและช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามความถนัด ความสนใจ ในการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, น. 10)

จากที่กล่าวมาข้างต้นคณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ที่หลากหลาย อันเกิดจากเกิดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนตามความถนัดสนใจขึ้นภายในสถานศึกษา เสมือนเครื่องมือที่ช่วยเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ ช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่เรียนใฝ่รู้ จึงน้อมนำเอาหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นฐานในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมชุมนุม โดยผู้วิจัยได้ทำการสร้างและประเมินรูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพนี้ขึ้นมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อสร้างรูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อประเมินรูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ (1) ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย (Key Informants) เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรอบรู้ และมีประสบการณ์สอนกิจกรรมชุมนุม การใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้างานวิชาการ/หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอนกิจกรรมชุมนุมที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 5 ปี และภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชุมชน แบ่งเป็นสามกลุ่ม ซึ่งได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 คน และกลุ่มที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินรูปแบบ จำนวน 7 คน และ (2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานำร่อง (Pilot Study) รูปแบบ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนวัดดอนตำรังธรรม ที่สนใจเลือกกิจกรรมชุมนุมที่สร้างขึ้น จำนวน 3 ชุมนุม ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) รวม 75 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนารูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้จากการสำรวจความต้องการเบื้องต้น โดยการสอบถามนักเรียน แล้วสรุปผลนำมาจัดทำเป็นฐานกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของแหล่งเรียนรู้ โดยยึดตามกรอบทักษะการเรียนรู้ที่มุ่งหวังให้เกิดแก่ผู้เรียนมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ออกเป็นฐานกิจกรรมที่มุ่งเน้นทักษะสำคัญ 3 ทักษะ ได้แก่ (1) ฐานกิจกรรมที่เน้นทักษะทางวิชาการ (2) ฐานกิจกรรมที่เน้นทักษะชีวิต และ (3) ฐานกิจกรรมที่เน้นทักษะอาชีพ

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วยขั้นตอนดำเนินการวิจัยสองขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และขั้นตอนที่ 2 การประเมินรูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ตัวแปรตาม คือ คุณภาพของรูปแบบในด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง

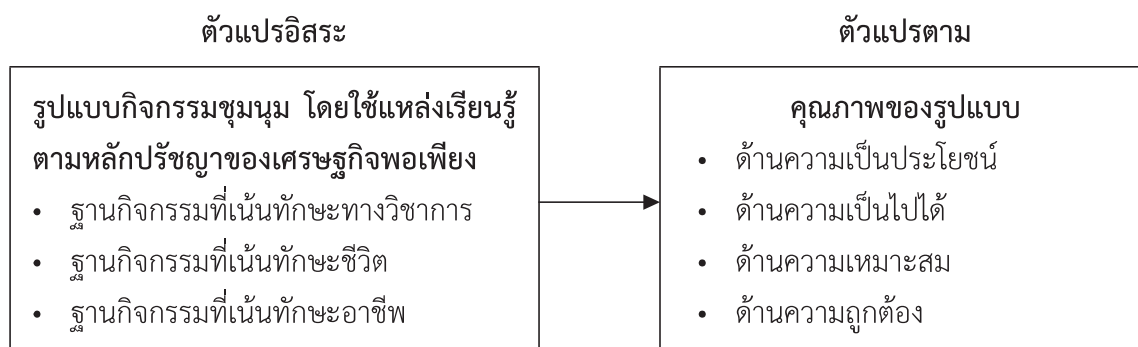
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดกิจกรรมชุมนุม การสร้างและใช้แหล่งเรียนรู้ และแนวคิดการเรียนรู้

เชิงรุกของทีศนา แชมมณี, 2549; กมล โพธิเย็น, 2564; ประเมธี วิลลศิริ, 2559; พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข, 2561; วิวัฒน์ ศัลยกำธร, 2552; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2549; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 ทำให้ผู้วิจัยได้รูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และผู้วิจัยยืนยันการสร้างรูปแบบและประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้กรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินคุณภาพรูปแบบกิจกรรมชุมนุม ฯ มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ห้าระดับ มีกฎเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) เป็น 5, 4, 3, 2, และ 1 คะแนน เมื่อมีความเหมาะสมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ซึ่งแบบประเมินได้ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 1 แล้วแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พบว่าแบบประเมินมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ถือว่ามีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย แนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดกิจกรรมชุมนุม การสร้างและใช้แหล่งเรียนรู้ แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการเรียนรู้โดยลงมือปฏิบัติจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยประสบการณ์เดิมแล้วเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ และทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative Learning) เป็นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ร่วมกับกลุ่มเพื่อน มีการช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของกิจกรรมชุมนุม และแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการเรียนรู้ของกิจกรรมชุมนุม แนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อยืนยันรูปแบบของกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 ออกแบบแหล่งเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ออกมาเป็นฐานกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะสำคัญ 3 ทักษะที่มุ่งเน้นให้เกิดแก่ผู้เรียน อันได้แก่ (1) ฐานกิจกรรมที่เน้นทักษะทางวิชาการ (A : Academic Skill) (2) ฐานกิจกรรมที่เน้นทักษะชีวิต (L : Life Skill) และ (3) ฐานกิจกรรมที่เน้นทักษะอาชีพ (O : Occupation Skill)

1.4 ออกแบบกระบวนการจัดกิจกรรมในแต่ละชุมนุมใช้ระยะเวลา 6 สัปดาห์ แล้วนักเรียนจะหมุนเวียนเข้าชุมนุมอื่น โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้ ในสัปดาห์ที่ 1 เป็นขั้นสอนหรือนำเสนอเนื้อหา (I : Introduction) ในสัปดาห์ที่ 2-5 เป็นขั้นสืบเสาะหาความรู้ (I : Inquiry) ในสัปดาห์ที่ 6 เป็นขั้นรวบรวมองค์ความรู้ (I : Inclusion) แล้วนักเรียนนำทักษะที่ได้เรียนรู้ไปบูรณาการในชีวิตประจำวัน (I : Integration)

1.5 จัดทำ (ร่าง) รูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินรูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 นำ (ร่าง) รูปแบบกิจกรรมชุมนุมฯ ให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 3 จำนวน 7 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ด้วยแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.2 นำ (ร่าง) รูปแบบกิจกรรมชุมนุมฯ ไปศึกษานำร่อง (Pilot Study) จำนวน 6 สัปดาห์ กับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนวัดดอนดำรงธรรม ที่สนใจเลือกกิจกรรมชุมนุมที่สร้างขึ้น จำนวน 3 ชุมชน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) รวม 75 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข โดยทำการปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ในขั้นสืบเสาะหาความรู้ที่นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น ครูมีบทบาทเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนแนะแนวทางเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ

2.3 จัดทำรูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฉบับสมบูรณ์

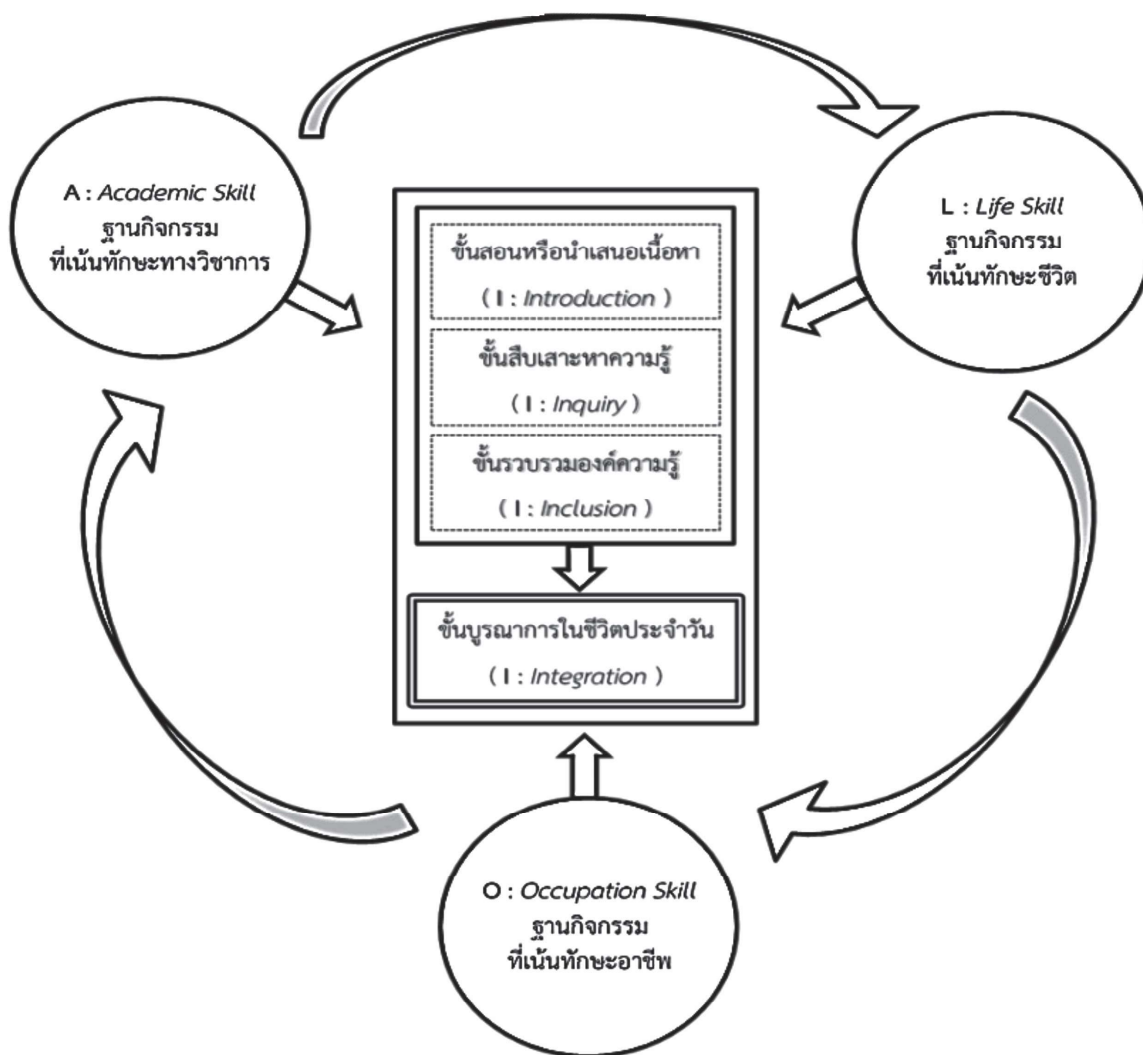
การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดย วิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบในด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง แล้วนำคะแนนจากแบบประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญมาหา ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วแปลผลเป็นระดับคุณภาพ โดยกำหนดเกณฑ์พิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ย ต้องอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป คือ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 - 5.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงถือว่ารูปแบบมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างรูปแบบกิจกรรมชุมชนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า จากการศึกษาและสังเคราะห์แนวคิด การสัมภาษณ์ วิธีการจัดการเรียนรู้ งานวิจัย ได้เป็น รูปแบบ กิจกรรมชุมชนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือรูปแบบ ALO - 4I คำว่า “ALO - 4I” มาจากฐานกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะสำคัญ 3 ทักษะ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญในการ จัดการเรียนรู้ในแต่ละฐานกิจกรรม อันได้แก่ (1) ฐานกิจกรรมทักษะทางวิชาการ (A : Academic Skill) (2) ฐานกิจกรรมทักษะชีวิต (L : Life Skill) (3) ฐานกิจกรรมทักษะอาชีพ (O : Occupation Skill) และ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ในและชุมชนมีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นสอนหรือนำเสนอเนื้อหา (I : Introduction) ขั้นที่ 2 ขั้นสืบเสาะหาความรู้ (I : Inquiry) ขั้นที่ 3 ขั้นรวบรวมองค์ความรู้ (I : Inclusion) ซึ่งการเรียนรู้ในสามขั้นตอนข้างต้น จะนำไปสู่ขั้นที่ 4 ขั้นบูรณาการในชีวิตประจำวัน (I : Integration) ปรากฏผลดังแสดงในภาพประกอบ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบกิจกรรมชุมชนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ผลการประเมินรูปแบบกิจกรรมชุมชนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ผลการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบ ALO - 4I โดยผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 3 จำนวน 7 คน ทำการวิพากษ์ ประเมิน พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบในด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง โดยผลการประเมิน มีค่าเฉลี่ยรวม 4.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.08 ซึ่งมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามข้อรายการประเมิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.57 - 4.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38 - 0.53 อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่า รูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเหมาะสมสูงมากพอที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านความเป็นประโยชน์			
1. รูปแบบที่สร้างขึ้นมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา	4.57	0.53	มากที่สุด
2. รูปแบบที่สร้างขึ้นช่วยส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้	4.86	0.38	มากที่สุด
3. รูปแบบที่สร้างขึ้นช่วยให้ครูจัดกิจกรรมชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.57	0.53	มากที่สุด
ด้านความเป็นไปได้			
4. รูปแบบที่สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติจริงได้	4.71	0.49	มากที่สุด
5. รูปแบบที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	4.71	0.49	มากที่สุด
6. รูปแบบที่สร้างขึ้นช่วยให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.86	0.38	มากที่สุด
ด้านความเหมาะสม			
7. ฐานกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียน	4.57	0.53	มากที่สุด
8. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมมีความต่อเนื่องเหมาะสม	4.71	0.49	มากที่สุด
9. แหล่งเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.57	0.53	มากที่สุด
ด้านความถูกต้อง			
10. คู่มือการใช้รูปแบบมีความครอบคลุม ถูกต้องและชัดเจน	4.71	0.49	มากที่สุด
11. มีขั้นตอนการดำเนินงานของรูปแบบชัดเจน	4.71	0.49	มากที่สุด
12. เครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบมีความครอบคลุมและชัดเจน	4.86	0.38	มากที่สุด
รวม	4.70	0.08	มากที่สุด

อภิปรายผล

1. ผลการสร้างรูปแบบกิจกรรมชุมชนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือรูปแบบ ALO - 4I คำว่า “ALO - 4I” มาจากฐานกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะสำคัญ 3 ทักษะ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละฐานกิจกรรม อันได้แก่ (1) ฐานกิจกรรม ทักษะทางวิชาการ (A : Academic Skill) ได้แก่ กิจกรรมห้องสมุด และกิจกรรมห้องปฏิบัติการสถานักเรียน (2) ฐานกิจกรรมทักษะชีวิต (L : Life Skill) ได้แก่ กิจกรรมร่วมนำมาตรฐาน กิจกรรมทำความสะอาดเขตพื้นที่ กิจกรรมวัยใสหัวใจพุทธ กิจกรรมเด็กดีมีเงินออม และกิจกรรมงานประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ (3) ฐานกิจกรรม ทักษะอาชีพ (O : Occupation Skill) ได้แก่ กิจกรรมสารพัดไข่เค็ม กิจกรรมแปลงผักสาธิต กิจกรรมน้ำหมักชีวภาพ กิจกรรม Don Cookies Bakery กิจกรรม Don Beauty for You และ กิจกรรม Don Coffee School ซึ่งขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมมี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นสอนหรือนำเสนอเนื้อหาความรู้ (I : Introduction) เป็นขั้นที่ผู้สอนถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ ในแต่ละฐานกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน โดยดำเนินการในสัปดาห์ที่ 1 ขั้นที่ 2 ขั้นสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน (I : Inquiry) เป็นขั้นที่นักเรียนที่ลงมือปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละฐาน จากการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ซึ่งมีครูผู้สอนเป็นผู้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษา และเอื้ออำนวยความสะดวกในการแสวงหาความรู้ของนักเรียน โดยดำเนินการในสัปดาห์ที่ 2-5 ขั้นที่ 3 ขั้นรวบรวมองค์ความรู้ของผู้เรียน (I : Inclusion) เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถถอดบทเรียน อันได้มาจากระบวนการรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่นักเรียนได้จากการศึกษาเรียนรู้จากครูผู้สอน และจากการแสวงหาองค์ความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ในแต่ละฐานกิจกรรม อันประกอบด้วย ฐานกิจกรรมทักษะทางวิชาการ ฐานกิจกรรมทักษะชีวิต และฐานกิจกรรมทักษะอาชีพ โดยดำเนินการในสัปดาห์ที่ 6 ซึ่งผลจากการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการขั้นต้นทั้ง 3 ขั้นตอนอย่างเป็นระบบแล้ว จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในขั้นที่ 4 ขั้นบูรณาการในชีวิตประจำวัน (I : Integration) กล่าวคือผู้เรียนสามารถบูรณาการและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ จากการเรียนรู้ในฐานกิจกรรม ซึ่งกระบวนการจัดกิจกรรมและการถ่ายทอดประสบการณ์การเรียนรู้จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า นักเรียนจะเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมชุมชนจนเกิดความชำนาญ เกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเนื้อหาของแต่ละชุมชนจะเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัว เป็นเรื่องที่นักเรียนสนใจ จึงส่งผลให้สามารถนำความรู้ทักษะ แนวทางปฏิบัติที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่ว่าเป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอนด้วยวิธีการหลากหลาย ที่กระตุ้นให้เด็กเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง มีการอภิปรายร่วมกันและลงมือปฏิบัติจริง เด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อกระบวนการออกแบบการเรียนรู้โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ เพียว ยินดีสุข, 2561, น. 31-47) สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างพลังความรู้ในตนเอง เมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมความรู้นั้นจะมีความหมายต่อผู้เรียน (พิศนา แหมมณี, 2566) ซึ่งผู้เรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นเหมือนผู้ชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน รวมไปถึงกระบวนการสืบเสาะแสวงหาองค์ความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน จนเกิดกระบวนการสังเคราะห์รวบรวมองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ของผู้เรียน อันส่งผลให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการและประยุกต์ใช้องค์ความรู้

ต่าง ๆ ที่ได้ศึกษามา ผ่านกระบวนการการเรียนรู้ตามรูปแบบ ALO - 4I ที่สร้างขึ้นตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับบริบทและความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ กมล โพธิ์เย็น (2564, น. 11) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจำเป็นที่จะต้องลดบทบาทของผู้สอน แต่เพิ่มบทบาทของผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ และได้คิดในสิ่งที่ทำลงไปเพื่อเป็นการสร้างประสบการณ์ตรงให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยผู้เรียนจะมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู ด้วยการลงมือทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน จากนั้นก็สร้างองค์ความรู้ขึ้นจากสิ่งที่ได้ลงมือทำนั้นผ่านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การอภิปราย และการสะท้อนคิดเพื่อสร้างความหมายกับสิ่งที่ได้เรียนรู้

2. ผลการประเมินรูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ผลการประเมิน มีค่าเฉลี่ยรวม 4.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.08 ซึ่งมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามข้อรายการประเมิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.57 - 4.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38 - 0.53 แสดงว่ารูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมสูงพอที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมชุมนุมออกแบบขึ้นมาจากทักษะที่สำคัญของนักเรียนแล้วสร้างเป็นแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีความหลากหลายดำเนินการสร้างตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบตั้งแต่การศึกษาเอกสาร งานวิจัย สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงดำเนินการออกแบบกิจกรรมชุมนุม ทำให้กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสมในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี เน้นการเรียนรู้จากการลงมือกระทำผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเกิดความสงสัยในสิ่งที่เรียนรู้ สามารถใช้ทักษะต่าง ๆ ในการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย พร้อมทั้งถอดบทเรียน สรุป และเผยแพร่ความรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางการศึกษาของดิวอี้ (Dewey's Educational Perspective) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ควรให้นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือกระทำ (Learning by Doing) ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจากการทำจริงในสถานการณ์จริงและสื่อจริง (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2564, น. 205) สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative Learning) ที่ว่าปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนแบบร่วมมือหรือช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนและในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยให้สมาชิกคนอื่นเรียนรู้ด้วย (Johnson; & Johnson, 1994, p. 31-32) อีกทั้งรูปแบบกิจกรรมชุมนุมที่สร้างขึ้น เป็นการจัดการศึกษาที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ตามความเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในสังคม ปลุกฝังความพอเพียงให้เกิดขึ้นในนักเรียน ให้เรียนรู้ถึงการดำเนินชีวิตด้วยความไม่พึงพอใจ ท่ามกลางโลกของเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าและการสื่อสารที่ไร้ขอบเขต ฉะนั้นการสร้างปัญญาให้นักเรียนรู้จักคิดพิจารณาอย่างถี่ถ้วนต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวสามารถตัดสินใจบนพื้นฐานของการมีเหตุและผล หมั่นแสวงหาความรู้ เพื่อให้เกิดความรอบรู้ในการใช้ชีวิต สอดคล้องกับวิวัฒน์ ศัลยกำธร (2552, น. 124-125) ที่กล่าวว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ความสำคัญกับความรู้ คุณธรรมที่เป็นการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน การพัฒนา “คน” ให้เป็นคนที่แท้จริง รู้จักเหตุผล รู้จักความพอดี เดินทางสายกลางบนฐานของความรู้ คุณธรรมและเห็นประโยชน์ของส่วนรวมเหนือส่วนตน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้ที่จะนำรูปแบบกิจกรรมชุมนุมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ควรศึกษาและทำความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการของรูปแบบกิจกรรมชุมนุมเป็นอย่างดีเพื่อสามารถใช้รูปแบบนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรให้มีการส่งเสริมการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยควรบูรณาการเข้าไปในการจัดการเรียนรู้ไว้ในแต่ละรายวิชา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมชุมนุมในรูปแบบอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ควรมีการสร้างแหล่งเรียนรู้จากฐานกิจกรรมในด้านอื่น ๆ เพื่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลายสำหรับนักเรียน

บรรณานุกรม

- กมล โพธิเย็น. (2564). Active Learning : การจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 19(1), 11-28.
- ทิตนา แคมมณี. (2549). *กิจกรรมปลูกฝังค่านิยมเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- _____. (2566). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 23). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปณณัฐ มาเชค. (2565). *การบริหารองค์การทางการศึกษาในยุคดิจิทัล*. สืบค้น 20 ธันวาคม 2565 จาก <http://ed-adm.buu.ac.th/public/backend/upload/edadm.buu.ac.th/document/file/document166623381159360600.pdf>
- ปรเมธี วิมลศิริ. (2559). หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การวางแผนพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 14(3), 65-80.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2561). *การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาริษา ศรีชะแก้ว และสถาพร วิชัยรัมย์. (2562). เศรษฐกิจพอเพียง: แนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทย. *วารสารสหวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 3(1), 39-49.
- วิวัฒน์ ศัลยกำธร. (2552). *พอแล้วรวย*. กรุงเทพฯ: Pinacle.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*.

กรุงเทพฯ: พรินทวนกราฟฟิค.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2564). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุริยา ช้องเสนาะ. (2560). *การจัดการศึกษาเด็กเล็กให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. สืบค้น 19 ธันวาคม 2565 จาก [ewt_dl_link.php \(parliament.go.th\)](http://ewt_dl_link.php(parliament.go.th))

Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1994). *Learning together and alone: Cooperative, competitive and intentional learning*. (4th ed.). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice.